

364-modda. Shartnoma tuzish to‘g‘risidagi asosiy qoidalar

Agar taraflar o‘rtasida shartnomaning barcha muhim shartlari yuzasidan shunday hollarda talab qilinadigan shaklda kelishuvga erishilgan bo‘lsa, shartnoma tuzilgan hisoblanadi.

Shartnomaning narsasi to‘g‘risidagi shartlar, qonun hujjatlarida bunday turdagi shartnomalar uchun muhim yoki zarur deb hisoblangan shartlar, shuningdek taraflardan birining arizasiga ko‘ra kelishib olinishi zarur bo‘lgan hamma shartlar muhim shartlar hisoblanadi.

Shartnoma taraflardan birining oferta (shartnoma tuzish haqida taklif) yo‘llashi va ikkinchi taraf uni akseptlashi (taklifni qabul qilishi) yo‘li bilan tuziladi.

Qarang: sud amaliyoti.

Qarang: mazkur Kodeksning 6, 353 — 363, 366-moddalari, O‘zbekiston Respublikasining “Xo‘jalik yurituvchi subyektlar faoliyatining shartnomaviy-huquqiy bazasi to‘g‘risida”gi Qonunining 10-moddasi.

Qo‘shimcha ma’lumot uchun qarang: Oliy xo‘jalik sudi Plenumining 04.03.2002-yildagi “O‘zbekiston Respublikasining “Xo‘jalik yurituvchi subyektlar Faoliyatining shartnomaviy-huquqiy bazasi to‘g‘risida”gi Qonunini iqtisodiy sudlar amaliyotida qo‘llashning ayrim masalalari haqida”gi 103-son Qarorining 5-bandi.

365-modda. Shartnomaning tuzilish payti

Oferta yo'llagan shaxs uning akseptini olgan paytda shartnoma tuzilgan hisoblanadi.

Agar qonunga muvofiq shartnoma tuzish uchun mol-mulkni topshirish ham zarur bo'lsa, shartnoma tegishli mol-mulk topshirilgan paytdan boshlab tuzilgan hisoblanadi (ushbu Kodeksning [185-moddasi](#)).

Qarang: mazkur Kodeksning [6](#), [353 — 363](#), [366](#), [367](#), [370-moddalari](#).

Qo'shimcha ma'lumot uchun qarang: Oliy xo'jalik sudi Plenumining 18.12.2009-yildagi "Xo'jalik shartnomalarini tuzish, o'zgartirish va bekor qilishni tartibga soluvchi fuqarolik qonun hujjatlari normalarini qo'llashning ayrim masalalari to'g'risida"gi 203-son qarori 6-bandining [birinchi — ikkinchi xatboshilari](#).

366-modda. Shartnomaning shakli

Agar qonunda muayyan turdagi shartnomalar uchun ma'lum bir shakl belgilab qo'yilgan bo'lmasa, shartnoma bitimlar tuzish uchun nazarda tutilgan har qanday shaklda tuzilishi mumkin.

Notarial tasdiqlanishi yoki davlat ro'yxatidan o'tkazilishi shart bo'lgan shartnoma notarial tasdiqlangan yoki ro'yxatdan o'tkazilgan paytdan e'tiboran, notarial tasdiqlanishi va ro'yxatdan o'tkazilishi zarur bo'lganda esa — shartnoma ro'yxatdan o'tkazilgan paytdan e'tiboran shartnoma tuzilgan hisoblanadi.

Agar taraflar shartnomani muayyan shaklda tuzishga kelishgan bo'lsalar, garchi qonunda bu turdagi shartnomalar uchun bunday shakl talab qilingan bo'lmasa-da, shartnoma belgilangan shaklga keltirilganidan keyin tuzilgan hisoblanadi.

Yozma shartnoma taraflar imzolagan bitta hujjatni tuzish yo'li bilan, shuningdek pochta, telegraf, teletayp, telefon, elektron aloqa yoki hujjat shartnomadagi tarafdan chiqqanligini ishonchli suratda aniqlash imkonini beradigan boshqa aloqa yordamida hujjatlar almashish yo'li bilan tuzilishi mumkin.

Agar shartnoma tuzish haqidagi yozma taklif ushbu Kodeks 370-moddasining [to'rtinchi qismida](#) nazarda tutilgan tartibda olingan bo'lsa, shartnomaning yozma shakliga rioya qilingan hisoblanadi.

Qarang: mazkur Kodeksning [105 — 108, 110, 111-moddalari](#), 480-moddasining [birinchi qismi](#), 488-moddasining [ikkinchi qismi](#), 490-moddasining [birinchi qismi](#), 504, [513-moddalari](#), 531-moddasining [uchinchi qismi](#), 539-moddasi, 558-moddasining [uchinchi qismi](#), 565, [574-moddalari](#), 580-moddasining [birinchi qismi](#), 603-moddasi, 626¹-moddasining [birinchi qismi](#), 727-moddasining [birinchi qismi](#), 733-moddasining [birinchi qismi](#), 745-moddasining [birinchi qismi](#), 761-moddasining [birinchi qismi](#), 774-moddasining [birinchi qismi](#), 817-moddasining [to'rtinchi qismi](#), 832-moddasining [birinchi qismi](#), 854-moddasining [birinchi, ikkinchi qismlari](#), 863, [877-moddalari](#), 903-moddasining [ikkinchi qismi](#), 927-moddasining [ikkinchi qismi](#), 962-moddasining [uchinchi qismi](#), [1069, 1088, 1089-moddalari](#), 1106-moddasining [birinchi qismi](#), 1181-moddasining [ikkinchi, uchinchi qismlari](#), O'zbekiston Respublikasining "Xo'jalik yurituvchi subyektlar faoliyatining shartnomaviy-huquqiy bazasi to'g'risida"gi Qonuni [11-](#)

moddasi, O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi 02.06.2016-yildagi 185-son qarori bilan tasdiqlangn “Elektron tijoratni amalga oshirish Qoidalari”ning 36-bandi.

367-modda. Oferta

Bir yoki bir necha muayyan shaxsga yuborilgan, yetarli darajada aniq bo‘lgan va taklifni kiritgan shaxsning o‘zini taklif yo‘llangan va uni qabul qiladigan shaxs bilan shartnoma tuzgan deb hisoblash niyatini ifoda etadigan taklif oferta hisoblanadi.

Ofertada shartnomaning muhim shartlari ifoda qilingan bo‘lishi kerak.

Oferta uni yo‘llagan shaxsni oferta yo‘llangan shaxs bilan u ofertani olgan paytdan boshlab bog‘laydi.

Agar ofertani chaqirib olish to‘g‘risidagi bildirish ofertaning o‘zidan oldin yoki u bilan bir vaqtda kelgan bo‘lsa, oferta olinmagan hisoblanadi.

Qarang: mazkur Kodeksning 6, 353 — 366, 368 — 370-moddalari.

Qo‘shimcha ma‘lumot uchun qarang: O‘zbekiston Respublikasi Oliy xo‘jalik sudi Plenumining 18.12.2009-yildagi “Xo‘jalik shartnomalarini tuzish, o‘zgartirish va bekor qilishni tartibga soluvchi fuqarolik qonun hujjatlari normalarini qo‘llashning ayrim masalalari to‘g‘risida”gi 203-son Qarori 4-bandining ikkinchi, uchinchi xatboshilari.

368-modda. Ofertaning chaqirib olinmasligi

Qabul qiluvchi taraf olgan oferta uni akseptlash uchun belgilab qo'yilgan muddat mobaynida chaqirib olinishi mumkin emas, basharti boshqacha tartib ofertaning o'zida shart qilib qo'yilgan bo'lmasa yoki taklifning mohiyatidan yoxud u yo'llangan paytdagi vaziyatdan anglashilmasa.

Qarang: mazkur Kodeksning [6](#), [364](#), [365](#), [367-moddalari](#), O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 02.06.2016-yildagi "Elektron tijoratda bitimlarni amalga oshirish tartibini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori bilan tasdiqlangan Elektron tijoratni amalga oshirish qoidalarining [28-bandi](#).

369-modda. Ofertaga taklif etish. Ommaviy oferta

Nomuayyan shaxslar doirasiga yo'llangan reklama va boshqa takliflar, agar taklifda boshqacha hol to'g'ridan to'g'ri ko'rsatilgan bo'lmasa, ofertaga taklif etish deb qaraladi.

Shartnomaning barcha asosiy shartlarini o'z ichiga olgan, taklif kiritayotgan shaxsning javob qaytargan har qanday shaxs bilan taklifda ko'rsatilgan shartlar asosida shartnoma tuzishga bo'lgan xohish-irodasi bilinib turgan taklif oferta (ommaviy oferta) hisoblanadi.

Qarang: mazkur Kodeksning [6](#), [364](#), [365](#), [367](#), [426-moddalari](#), O'zbekiston Respublikasining 25.12.1998-yildagi "Reklama to'g'risida"gi Qonunining [8](#), [9](#) [moddalari](#), O'zbekiston Respublikasining 09.04.2018-yildagi "Davlat xaridlari to'g'risida"gi Qonunining [44-moddasi](#).

370-modda. Aksept

Oferta yuborilgan shaxsning uni qabul qilganligi haqidagi javobi aksept hisoblanadi.

Aksept to'liq va pisandasiz bo'lishi kerak.

Agar qonundan, ish muomalasi odatidan yoki taraflarning ish bo'yicha avvalgi munosabatlaridan boshqacha ma'no kelib chiqmasa, sukut saqlash aksept bo'lmaydi.

Ofertani akseptlash uchun belgilangan muddatda olgan shaxsning unda ko'rsatilgan shartnoma shartlarini bajarish yuzasidan qilgan harakatlari (tovarlarni jo'natish, xizmatlar ko'rsatish, ishlar bajarish, tegishli summani to'lash va h. k.), agar qonun hujjatlarida yoki ofertada boshqacha tartib nazarda tutilmagan yoki ko'rsatilmagan bo'lsa, aksept hisoblanadi.

Qarang: mazkur Kodeksning [6](#), [364](#), [365](#), [367](#), [369](#), [371](#) — [375-moddalari](#), O'zbekiston Respublikasining 25.12.1998-yildagi “Reklama to'g'risida”gi Qonunining [9-moddasi](#), O'zbekiston Respublikasining 09.04.2018-yildagi “Davlat xaridlari to'g'risida”gi Qonunining [35-moddasi](#).

Qo'shimcha ma'lumot uchun qarang: Oliy xo'jalik sudi Plenumining 04.03.2002-yildagi “O'zbekiston Respublikasining “Xo'jalik yurituvchi subyektlar Faoliyatining shartnomaviy-huquqiy bazasi to'g'risida”gi Qonunini iqtisodiy sudlar amaliyotida qo'llashning ayrim masalalari haqida”gi 103-son qarorining [2-bandi](#), Oliy xo'jalik sudi Plenumining 18.12.2009-yildagi “Xo'jalik shartnomalarini tuzish, o'zgartirish va bekor qilishni tartibga soluvchi fuqarolik qonun hujjatlari normalarini qo'llashning ayrim masalalari to'g'risida”gi 203-son qarori 7-bandining [birinchi](#), [ikkinchi xatboshilari](#).

371-modda. Akseptni chaqirib olish

Agar akseptni chaqirib olish haqidagi bildirish oferta yuborgan shaxsga akseptdan oldinroq yoki u bilan bir vaqtda yetib kelgan bo'lsa, aksept olinmagan hisoblanadi.

Qarang: mazkur Kodeksning [6](#), [364](#), [365](#), [367](#), [369](#), [370](#), [372](#) — [375-moddalari](#).

372-modda. Aksept muddati ko'rsatilgan oferta asosida shartnoma tuzish

Ofertada aksept muddati ko'rsatilgan bo'lsa, aksept oferta yo'llagan shaxs tomonidan unda ko'rsatilgan muddat mobaynida olinsa, shartnoma tuzilgan hisoblanadi.

Qarang: mazkur Kodeksning [6](#), [364](#), [365](#), [367](#), [369](#), [371](#), [373](#) — [375-moddalari](#).

Qo'shimcha ma'lumot uchun qarang: Oliy xo'jalik sudi Plenumining 18.12.2009-yildagi "Xo'jalik shartnomalarini tuzish, o'zgartirish va bekor qilishni tartibga soluvchi fuqarolik qonun hujjatlari normalarini qo'llashning ayrim masalalari to'g'risida"gi qarorining [4-bandi](#).

373-modda. Aksept muddati ko'rsatilmagan oferta asosida shartnoma tuzish

Yozma ofertada aksept muddati ko'rsatilmagan aksept oferta yo'llagan shaxs tomonidan qonun hujjatlarida belgilab qo'yilgan muddatlarda, agar bunday muddat belgilab qo'yilgan bo'lmasa — buning uchun normal zarur bo'lgan vaqt mobaynida olinsa, shartnoma tuzilgan hisoblanadi.

Oferta aksept uchun muddat ko'rsatmasdan og'zaki tarzda qilinganida boshqa taraf uni akseptlaganini darhol aytgan bo'lsa, shartnoma tuzilgan hisoblanadi.

Qarang: mazkur Kodeksning [6](#), [364](#), [365](#), [367](#), [369](#), [371](#), [372](#), [374](#), [375](#)-moddalari.

Qo'shimcha ma'lumot uchun qarang: Oliy xo'jalik sudi Plenumining 18.12.2009-yildagi "Xo'jalik shartnomalarini tuzish, o'zgartirish va bekor qilishni tartibga soluvchi fuqarolik qonun hujjatlari normalarini qo'llashning ayrim masalalari to'g'risida"gi qarorining [6-bandi](#).

374-modda. Kechikib olingan aksept

Aksept to'g'risida o'z vaqtida yo'llangan bildirish kechikib olingan hollarda oferta yo'llagan taraf boshqa tarafga aksept kechikib olinganini darhol bildirib qo'ymasa, aksept kechikkan hisoblanmaydi.

Agar oferta yo'llagan taraf boshqa tarafga uning kechikib olingan akseptini qabul qilganini darhol ma'lum qilsa, shartnoma tuzilgan hisoblanadi.

Qarang: mazkur Kodeksning [6](#), [364](#), [365](#), [367](#), [369](#), [371](#) — [373](#), [375](#)-moddalari.

375-modda. Boshqa shartlar asosidagi aksept

Ofertada taklif qilinganidan boshqacha shartlar asosida shartnoma tuzishga rozilik bildirish haqidagi javob aksept

hisoblanmaydi. Bunday javob akseptdan bosh tortish va ayni vaqtda yangi oferta hisoblanadi.

Qarang: mazkur Kodeksning [6](#), [364](#), [365](#), [367](#), [369](#), [371](#) — [374-moddalari](#).

376-modda. Shartnomaning tuzilgan joyi

Agar shartnomada uning tuzilgan joyi ko'rsatilgan bo'lmasa, shartnoma oferta yo'llagan fuqaroning yashash joyida yoki yuridik shaxsning joylashgan yerida tuzilgan hisoblanadi.

Qarang: mazkur Kodeksning [21-moddasi](#), [46-moddasining uchinchi qismi](#), [256](#), [353](#), [354](#), [358](#), [364](#), [365](#), [367](#), [369](#), [371](#) — [375-moddalari](#).

Qo'shimcha ma'lumot uchun qarang: Oliy xo'jalik sudi Plenumining 18.12.2009-yildagi "Xo'jalik shartnomalarini tuzish, o'zgartirish va bekor qilishni tartibga soluvchi fuqarolik qonun hujjatlari normalarini qo'llashning ayrim masalalari to'g'risida"gi qarori 4-bandining [to'rtinchi xatboshisi](#).

377-modda. Majburiy tartibda shartnoma tuzish

Ushbu Kodeksga yoki boshqa qonunlarga muvofiq oferta (shartnoma loyihasi) yo'llangan taraf uchun shartnoma tuzish majburiy bo'lgan hollarda bu taraf oferta olingan kundan boshlab o'ttiz kun mobaynida boshqa tarafga aksept to'g'risida yoki akseptdan bosh tortishi to'g'risida yoxud ofertani boshqa shartlarda akseptlashi to'g'risida (shartnoma loyihasiga kelishmovchiliklar bayonnomasi) bildirish yo'llashi kerak.

Oferta yo‘llagan hamda shartnoma tuzishi majburiy bo‘lgan tarafdin ofertani boshqa shartlarda akseptlash to‘g‘risida bildirish (shartnoma loyihasiga kelishmovchiliklar bayonnomasi) olgan taraf bunday bildirish olingan yoki aksept uchun muddat tugagan kundan boshlab o‘ttiz kun mobaynida shartnoma tuzish chog‘ida yuz bergan kelishmovchiliklarni ko‘rib chiqish uchun sudga topshirishga haqli.

Ushbu Kodeksga yoki boshqa qonunlarga muvofiq shartnoma tuzish oferta (shartnoma loyihasi) yo‘llagan taraf uchun majburiy bo‘lgan va unga o‘ttiz kun mobaynida shartnoma loyihasiga kelishmovchiliklar bayonnomasi yuboriladigan hollarda bu taraf kelishmovchiliklar bayonnomasini olgan kundan boshlab o‘ttiz kun mobaynida boshqa tarafga shartnomani uning tahririda qabul qilishini yoki kelishmovchiliklar bayonnomasini rad etishini bildirishi shart.

Kelishmovchiliklar bayonnomasi rad etilganida yoki uni ko‘rib chiqish natijalari to‘g‘risidagi bildirish ko‘rsatilgan muddatda olinmaganida kelishmovchiliklar bayonnomasini yo‘llagan taraf shartnoma tuzish chog‘ida yuz bergan kelishmovchiliklarni ko‘rib chiqish uchun sudga topshirishga haqli.

Ushbu moddaning [birinchi](#), [ikkinchi](#), [uchinchi](#) va [to‘rtinchi](#) qismlarida nazarda tutilgan muddatlar to‘g‘risidagi qoidalar, agar qonun hujjatlarida boshqa muddatlar belgilangan bo‘lmasa yoki taraflar ularni kelishib olgan bo‘lmasalar, qo‘llaniladi.

Agar ushbu Kodeksga yoki boshqa qonunlarga muvofiq shartnoma tuzishi majburiy bo‘lgan taraf uni tuzishdan bosh tortsa, ikkinchi taraf uni shartnoma tuzishga majbur qilish talabi bilan sudga murojaat qilishga haqli.

Shartnoma tuzishdan asossiz bo‘yin tovlayotgan taraf shu tufayli yetkazilgan zararlarni boshqa tarafga to‘lashi kerak.

Qarang: mazkur Kodeksning 14, 365, 367 — 377-moddalari.

378-modda. Shartnoma oldidan bo‘ladigan nizolar

Shartnoma tuzish chog‘ida yuz bergan kelishmovchiliklar ushbu Kodeksning 377-moddasiga muvofiq qarab chiqish uchun sudga berilgan hollarda shartnomaning taraflar o‘rtasida kelishmovchiliklar chiqishiga sabab bo‘lgan shartlari sud qaroriga muvofiq belgilanadi.

Qarang: mazkur Kodeksning 365, 367 — 377-moddalari, O‘zbekiston Respublikasining 29.08.1998-yildagi “Xo‘jalik yurituvchi subyektlar faoliyatining shartnomaviy-huquqiy bazasi to‘g‘risida”gi Qonunining 17 — 19-moddalari.

Qo‘shimcha ma’lumot uchun qarang: Oliy xo‘jalik sudi Plenumining 18.12.2009-yildagi “Xo‘jalik shartnomalarini tuzish, o‘zgartirish va bekor qilishni tartibga soluvchi fuqarolik qonun hujjatlari normalarini qo‘llashning ayrim masalalari to‘g‘risida”gi qarori 2-bandining ikkinchi xatboshisi.

379-modda. Kimoshdi savdosida shartnoma tuzish

Agar shartnomaning mazmunidan boshqacha tartib anglashilmasa, u kim oshdi savdosini o‘tkazish yo‘li bilan tuzilishi mumkin. Shartnoma kimoshdi savdosida g‘olib chiqqan shaxs bilan tuziladi.

Ashyoning mulkdori yoki mulkiy huquq egasi yoxud ixtisoslashgan tashkilot kimoshdi savdosining tashkilotchisi bo‘lishi mumkin. Ixtisoslashgan tashkilot ashyoning mulkdori

yoki mulkiy huquq egasi bilan shartnoma tuzish asosida ish olib boradi va ular nomidan yoki o‘z nomidan harakat qiladi.

Ushbu Kodeksda yoki boshqa qonunda ko‘rsatilgan hollarda ashyoni yoki mulkiy huquqni sotish to‘g‘risidagi shartnomalar faqat kimoshdi savdosi o‘tkazish yo‘li bilan tuzilishi mumkin.

Kimoshdi savdosi auksion yoki tanlov shaklida o‘tkaziladi.

Kimoshdi savdosining shakli, agar qonunda boshqacha tartib belgilangan bo‘lmasa, sotiladigan ashyoning mulkdori yoki sotiladigan mulkiy huquqning egasi tomonidan belgilanadi.

Faqat bitta ishtirokchi qatnashgan auksion va tanlov o‘tkazilmagan hisoblanadi.

Ushbu Kodeksning [380](#) va [381](#)-moddalarida nazarda tutilgan qoidalar, agar qonun hujjatlarida boshqacha tartib nazarda tutilgan bo‘lmasa, sud qarorini ijro etish tartibida o‘tkaziladigan kimoshdi savdosiga nisbatan ham qo‘llaniladi.

Qarang: mazkur Kodeksning [55](#), [281](#), [380](#), [381](#)-moddalari, O‘zbekiston Respublikasining “Ipoteka to‘g‘risida”gi Qonunining [41](#)-moddasi.

380-modda. Kimoshdi savdosini tashkil etish va uni o‘tkazish tartibi

Auksionlar va tanlovlar ochiq va yopiq bo‘lishi mumkin. Ochiq auksionda va ochiq tanlovda xohlagan shaxs qatnashishi mumkin. Yopiq auksion va yopiq tanlovda shu maqsad uchun maxsus taklif etilgan shaxslargina qatnashadilar.

Agar qonunda boshqacha tartib nazarda tutilgan bo‘lmasa, tashkilotchi kimoshdi savdosi o‘tkazilishi to‘g‘risida kamida o‘ttiz kun oldin xabar qilishi kerak. Xabarda, har qanday holda

ham, kimoshdi savdosining vaqti, joyi va shakli, kimoshdi savdosiga nima qo'yilayotgani va uni o'tkazish tartibi, shu jumladan kim oshdi savdosida qatnashishni rasmiylashtirish to'g'risidagi, shuningdek boshlang'ich narx to'g'risidagi ma'lumotlar bo'lishi kerak.

Agar kimoshdi savdosiga faqat shartnoma tuzish huquqi qo'yilayotgan bo'lsa, bo'lajak kimoshdi savdosi to'g'risidagi xabarda bunga beriladigan muddat ko'rsatilishi kerak.

Agar qonunda yoki kimoshdi savdosi o'tkazilishi haqidagi xabarda boshqacha tartib nazarda tutilgan bo'lmasa, xabar bergan kimoshdi savdosining tashkilotchisi auksion o'tkazishdan xohlagan vaqtida, lekin u o'tkaziladigan kundan kamida uch kun oldin, tanlov o'tkazishdan esa — tanlov o'tkaziladigan kundan kamida o'ttiz kun oldin bosh tortishga haqli.

Kimoshdi savdosining tashkilotchisi uni o'tkazishdan mazkur muddatlarni buzib bosh tortgan hollarda ishtirokchilarning ko'rgan haqiqiy zararlarini to'lashi shart.

Yopiq auksion yoki yopiq tanlov tashkilotchisi xabar yuborilganidan keyin aynan qancha muddatda kimoshdi savdosidan bosh tortganligidan qat'i nazar, o'zi taklif etgan ishtirokchilarning real zararini to'lashi shart.

Kimoshdi savdosining qatnashchilari kimoshdi savdosi o'tkazilishi to'g'risidagi xabarda ko'rsatilgan miqdorda, muddatlarda va tartibda zakalat puli to'laydilar. Agar kimoshdi savdosi o'tkazilmasa, zakalat qaytarib berilishi kerak. Zakalat kimoshdi savdosida qatnashgan, lekin unda g'olib chiqmagan shaxslarga ham qaytarib beriladi.

Kimoshdi savdosida g'olib chiqqan shaxs bilan shartnoma tuzishda u to'lagan zakalat summasi tuzilgan shartnoma bo'yicha majburiyatlarni bajarishda hisobga olinadi.

Kimoshdi savdosida g'olib chiqqan shaxs va kimoshdi savdosining tashkilotchisi auksion yoki tanlov o'tkazilgan kuni kim oshdi savdosining natijalari to'g'risida bayonnoma imzolaydilar, bu bayonnoma shartnoma kuchiga ega bo'ladi. Kimoshdi savdosida g'olib chiqqan shaxs bayonnomani imzolashdan bosh tortsa, to'lagan zakalatidan mahrum bo'ladi. Bayonnomani imzolashdan bosh tortgan kimoshdi savdosining tashkilotchisi zakalatni ikki hissa qilib qaytarishi, shuningdek kimoshdi savdosida g'olib chiqqan shaxsga kimoshdi savdosida qatnashish tufayli o'ziga yetkazilgan zararning zakalat pulidan ortiq bo'lgan qismini to'lashi shart.

Agar kimoshdi savdosiga faqat shartnoma tuzish huquqi qo'yilgan bo'lsa, bunday shartnomani taraflar kimoshdi savdosi tamom bo'lganidan hamda bayonnoma rasmiylashtirilganidan keyin kechi bilan yigirma kunda yoki xabarda e'lon qilingan boshqa muddatda imzolashlari kerak. Ulardan biri shartnoma tuzishdan bosh tortgan taqdirda, ikkinchi taraf sudga murojaat qilib, shartnoma tuzishga majbur etishni, shuningdek uni tuzishdan bosh tortish natijasida yetkazilgan zararni to'lashni talab qilishga haqli.

Qarang: mazkur Kodeksning [55](#), [281](#), [311](#), [379](#), [381-moddalari](#), O'zbekiston Respublikasining 29.08.2001-yildagi "Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to'g'risida"gi Qonunining 56-moddasi [o'ninchi xatboshisi](#).

381-modda. Kimoshdi savdosini o'tkazish qoidalarini buzish oqibatlari

Qonunda belgilangan qoidalar buzib o'tkazilgan kimoshdi savdosi manfaatdor shaxs talabi bilan sud tomonidan haqiqiy emas deb topilishi mumkin.

Kimoshdi savdosini haqiqiy emas deb topish kimoshdi savdosida g'olib chiqqan shaxs bilan tuzilgan shartnomaning haqiqiy emasligiga sababchi bo'ladi.

*Qarang: mazkur Kodeksning [55](#), [281](#), [311](#), [379](#), [380](#)-
[moddalari](#).*